

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 82. Quid agendum sit illi, qui Beneficium vacans vult obtinere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

si acciperent quid modicum, v. g. valorem trium Juliorum, non incidere in labem simoniæ, quoad forum conscientiæ; modò hoc non accipiant pro favore præstando, sed omnino gratiosè, quia in materia simoniæ juris tantùm Ecclesiastici putant dari parvitatem materiæ, quamvis non detur in simonia juris naturalis, secundùm dicta l. 3. p. 1. n. 198., & disparitas est, quia quando temporale non datur ut pretium rei spiritualis, sed actio ideo tantùm est simoniaca, quia prohibita est ex motivo Religionis ad cavendam omnem speciem simoniæ, reipsa non fit injuria rei spirituali, cùm non æstimetur temporali, sed tantùm est transgressio præcepti respicientis reverentiam rei spirituali debitam, ergo sicuti potest quis alia præcepta transgredi graviter aut leviter, prout materia est gravis vel levis, ita & hìc: quidquid fit de hoc, si supponamus ab aliquo examinatore vel examinando commissam esse simoniam gravem occasione concursus, putat *Garc.* totum examen esse ipso facto irritum, sed meliùs contradicunt *Castrop.* §. 4. n. 7. & *Luca* n. 16., nam hoc non attingit formam, sed tantùm reprobatur abusus, & cùm ejusmodi simonia possit sequi, non debet nocere illi, qui judicatus est dignior.

Qui plura volet circa examinadores synodales, legat *Barb.* à n. 37. & 57., item *Leur.* q. 186. & seqq.

Quæ forma servanda sit in provisione beneficii magistralis & doctoralis; item beneficii simplicis, habet *Castrop.* d. 3. p. 3. & 4.

633 Q. 82. Quid agendum sit illi, qui beneficium vacans vult obtinere. R.

§. I Narrare debet se esse Clericum, legitimè natum, esse idoneum, habere ætatem, *Cap. Cùm adeo*, de Rescriptis, *Rosa* de Exec. litt. Apost. p. 1. c. 6. à n. 275. Attamen non obest valori, si expressa horum mentio

tio omittatur, quia jure ipso supponuntur in petente, & verificari debent apud Executorem, *Az. Castrop. t. 13. d. 2. p. 31. §. 4. n. 2.*

§. II. Exprimi debet qualitas beneficii impetrandi, etiamsi detur Rescriptum motu proprio, *Rosa à n. 122.*, an nempe sit perpetuum; an actu, saltem in spe, curatum vel simplex; an juris patronatus; an in Ecclesia Cathedrali aut insigni Collegiata; an residentiale, *Castrop. à n. II. Rosa à n. 130. & 150. Leuv. p. 1. q. 175.* Quòd si dicatur esse curatum vel residentiale, quando non est, provisio videtur irrita, *Menoch. Castrop. n. 15.*, uti & tum irrita est, si narratum non sit esse electivum, *Az. Sanch. Castrop.* Item si sæcularis impetrans taceat beneficium esse regulare vel contrà, *Sanch. Castrop. n. 19. Rosa à n. 126.* Item si impetrans hospitale vocet beneficium, aut si impetrans beneficium unitum taceat unionem, aut si non narret beneficium esse monoculare, *Castrop. à n. 20.* Si autem sit curatum, debet expressa curæ & ætatis fieri mentio, *Luca de benef. disc. 55. à n. 17.*

§. III. Post expositam qualitatem beneficii narrandum est, quòd vacet, per hæc verba, *cùm vacaverit & vacet ad præsens.* debetque hæc vacatio probari posse indubitatè, *Leuv. p. 3. q. 16.*, sive sit vacatio de jure sive de facto, *Castrop. p. 22. §. 5. n. 9.* & nisi beneficium vacet, sicuti narratum est, gratia est nulla, debetque vacatio verificari tempore datæ, *Cap. Eam, de Rescrip. Paris. Lott. l. 3. q. 8. n. 41.*

§. IV. Quamvis jure antiquo, uti & novo in Gallia, non sit opus narrare modum, quo vacat, tamen alibi est opus per Reg. 46. Cancel., sub pœna nullitatis, ut narretur unus saltem modus, quo vacat, *Barb. Lott. Rosa c. 5. à n. 26. & c. 6. à n. 191.*, nisi conferatur ex devolutione, *Tond. Barb. Lott. Garc. Leuv. q. 10.*, & quando ex devolutione confertur,

non potest intelligi vacatio, licet in Rescripto addatur, *sive vacet premissis, sive quovis alio modo*, *Rosa* à n. 229., estque saltem tutius narrare, an vacet de jure tantum, an etiam de facto, de quo vide dicenda n. 885. & *Rosa* à n. 212. Quod si narretur vacare per obitum, cum tamen vacet per resignationem, vel contra, Rescriptum etiam motu proprio datum vitiat, *Cap. Susceptum*, de Rescrip. in 6. *Felin. Selv. Menoch. Az. Castrop.* p. 31. §. 4. n. 23. *Rosa* à n. 221. Si tamen narratum esset dubitative, v. g. per, *for- san, uti creditur, sicut putatur, prout asseritur*, non esset opus determinate verificari talem modum, cum non asseratur, *Gonz.* ad Reg. 8. Cancell. Gl. 32. à n. 12., unde expedit ponere, *cum vacet hoc modo vel quocunque alio*, quia in alternativis sufficit verificari unum. Vide *Leur.* q. 13. Imò *Menoch. & Castrop.* dicunt, si nullum vacationis modum exprimas, gratiam plerumque non ideo fore subrepticam, quia quando dicitur vacare & non additur, quo modo, intelligitur omnis vacationis modus, quorum uno vacet.

637 §. V. Etiam exprimendum est nomen illius, per cuius cessum vel decessum beneficium vacat, quia ita servat stylus Curiae: Similiter exprimendum est nomen Sancti istius Ecclesiae, in qua est beneficium: si tamen hoc omittatur, vel erretur in exprimendo, secundum *Castrop.* n. 23. & 27. *Rosa* n. 190. & alios, non ideo vitiat Rescriptum, quia hoc nec ad substantiam nec ad faciliorem concessionem gratiae pertinet. Etiam exprimenda est dioecesis, in qua est beneficium, *Rosa* n. 267. Multò maximè exprimendum est nomen impetrantis, in quo si erretur, putat *Rosa* à n. 169. Rescriptum non esse exequibile.

638 §. VI. Per Reg. 8. Cancell. debet sub poena nullitatis narrari mensis vacationis, *Gonz. Castrop. Rosa* à n. 251. *Leur.* p. 2. q. 564. & p.

3. q. 11. Et hæc narratio debet verificari de isto determinatè mense, qui narratur; nec hìc juvant clausulæ generales, *hoc vel alio mense*, nisi planè resciri non posset, uti si beneficiatus reperiretur submersus. Vide *Leur.* p. 3. q. 14. Si tamen beneficium sit vel devolutum, vel resignatum, vel patronatùs laicalis, vel litigiosum, aut aliunde reservatum, non requiritur expressio mensis, quo vacavit, *Gonz. Garc. Castrop.* p. 22. §. 5. n. 11.

§. VII. Si beneficium sit reservatum vel affectum 639
à Papa, hoc etiam narrari debet, etiam si gratia daretur motu proprio, *Gonz. Castrop.* p. 31. §. 4. n. 24. Similiter narrari debet causa amotionis, si quis iterum petat idem beneficium, *Cap. 26.*, de Rescrip.; si autem à Sede Apost. petatur parochialis, eò quòd in ejus provisione non esset observata forma *Trid. & Pii V.*, satis est narrari non esse observatam formam, sed postea apud Executorem verificari debet, in quo sit neglecta, *Rosa, Anch. Inn. Corr. Leur.* p. 1. q. 176.

§. VIII. Si alicui tertio jus beneficii competat per 640
collationem, electionem, præsentationem, id narrari debet, quamvis necdum sit facta acceptatio, quia Papa non censetur velle tollere jus quæsitum alteri, *Castrop.* n. 29. Vide *Rosa* cap. 6. à n. 225. Et quamvis in Rescripto diceretur, *non obstante jure alteri quæsito*, putat *Azor* intelligi de jure invalido, nisi aliud exprimatur: attamen de jure tertii incerto, eventuali & non considerabili, non necessariò faciendamentio, *Rosa* n. 101. Si alius sit in possessione beneficii saltem colorata & solo etiam facto, etiam narrari debet, *Cap. Cum nostris*, de Conces. præb. *Gonz. Lott.* Vide *Rosam* à n. 212. & *Leur.* p. 3. q. 12. Excipe, nisi Rescriptum esset cum clausulis, *vocatis vocandis*, aut *amoto quolibet illicito detentore*; item secundum

cundum *Castrop.* n. 30., si fit cum clausula, *motu proprio*. Quod si alter detinisset beneficium per annum, hoc specialiter esset narrandum, quia annalis detentio dat speciale jus, uti dicitur à n. 680., si tamen beneficium dimisisset, non esset opus narrare, quod antehac ita detinisset.

641 §. IX. Etiam lis de beneficio narrari debet: quod tenet *Castrop.* n. 32., etiamsi lis esset de sola possessione, sed *Menoch.* requirit litem de titulo. Similiter si impetrare volens possideat sine titulo aut per intrusionem, debet hoc ipsum narrari, aliàs vitiatur Rescriptum, etiamsi fit ex motu proprio, *Menoch. Castrop.* n. 25.

642 §. X. Petens, etiam narrare debet, si habeat aliud beneficium, etiam tenue, Cap. 17. & 42. de Rescript. Cap. Si motu proprio, 23. de præb. in 6., etiamsi esset tantum Vicaria, dummodo sit perpetua, Cap. 27. de Rescript. Et etiamsi haberet tantum jus ad rem, Cap. 32. de Rescript. *Menoch. Az. Castrop.* n. 3. & 4. Item, quamvis beneficium illud per vim vel intrusionem possideret, *Menoch. Castrop.* n. 7. Et addere debet, an fit curatum: item an habeat pensionem in titulum, uti volunt *Menoch.* & alii contra *Az.* & alios apud *Castrop.* n. 5. Et quando ratione paupertatis petit aliud beneficium, narrare debet, quale habeat patrimonium, argum. Cap. 27. de Rescrip. Item an habeat præstimonium &c. *Menoch. Az. Castrop.* n. 9. Vide dicenda n. 908.

643 §. XI. Etiam exprimere debet valorem beneficiorum, quæ vult simul habere. *Menoch. Sanchez. Castrop.* n. 16. *Rosa* à n. 240. Putat tamen *Castrop.*, si falsò exprimat valorem illius, quod petit, non vitiari rescriptum motu proprio datum: quod autem attinet ad Hispaniam, Galliam & Germaniam, valor non

non exprimitur, qualis in se est, sed sufficit fieri mentionem, quod non excedat valorem 24. ducatorum secundum communem æstimationem. Vide *Luca* de benef. disc. 72, & 90. item dicenda n. 676. & seqq.

§. XII. Si promissisti resignare beneficium præhabitu, *Felin.* & *Menoch.* putant faciendam esse hujus promissionis mentionem, sed *Castrop.* dubitat, cum hoc sit quid extrinsecum, nec de eo invenitur lex. Quod si nesciveris te habere aliud beneficium vel jus ad illud, & ideo non narraris, non obstat sed excusaris, Cap. *Gratia*, 7. de Rescript. in 6., *Menoch. Az. Castrop.* n. 4.

§. XIII. Etiam narrare debet, si habeat aliquam dignitatem, Cap. *Ad aures*, de Rescript. *Menoch. Castrop.* n. 6. Item, secundum dicta l. 1. n. 811., narrare debet, si fuerit pluries dispensatus in ordine ad idem beneficium. Si tamen gratia motu proprio concedatur, non est opus facere mentionem de beneficiis obtentis, Cap. *Si motu proprio*, 23. de præb. in 6., *Sanct. Castrop.* n. 9.

§. XIV. Si aliquod statutum Ecclesiæ obstet impetrationi apud Papam, hoc ipsum narrari debet, alias vitiatur Rescriptum etiam datum motu proprio, *Menoch. Castrop.* n. 28.

§. XV. Omnem narrativam Rescripto contentam verificari debere docent *Crescent. Moh. Roman. Paris. Gonz.* n. 57., quamvis aliàs necessaria non esset, cum sit pars gratiæ, hinc docet etiam *Rosa* n. 120., quod in beneficialibus quælibet minima subreptio irriter totam gratiam, sed probabilius est, secundum dicta l. 1. n. 806., si quid insertum sit non faciens ad substantiam rei nec attingens causam gratiæ, per hoc licet falsò expressum non vitiari rescriptum, uti etiam diximus hic n. 637.

§. XVI.

648 §. XVI. Impetrare volens per Rescriptum in forma gratiosa, debet mittere testimonium idoneitatis dandum ab Episcopo originis, quia Papa non vult se exponere periculo conferendi inhabili vel indigno: si tamen rescriptum detur in forma, *dignum*, non est opus illo prævio testimonio, quia tum committitur Ordinario, ut examinetur idoneitas, & si reperita fuerit, ut conferatur beneficium.

649 §. XVII. Hactenus dicta procedunt, quando beneficium à Papa impetratur, non autem si ab Ordinario, qui censetur scire beneficiorum vacationem, qualitatem, valorem ac condiciones impetrantis &c. *Menoch. Sanch. Castrop. n. 33.*

650 §. XVIII. Pro Archi-Diœcesi Coloniensi statutum est 12. Aug. 1689. mandato Archi-Episcopi, ut nullus Regularis ad ullum beneficium sæculare cum vel sine Cura; item nullus sæcularis ad curata sæcularia vel regularia admittatur, nisi examinatus à tribus deputatis, & præmissis publicè proclamationibus in Ecclesia vacante tribus festis diebus continuis vel intercalavis.

651 Q. 83. *Quid circa supplicas, rescripta & litteras expeditionis sit præterea notandum.* R. Seqq.

§. I. Quid apud Papam in supplica pro obtinendo beneficio sit exprimendum, dictum est à n. 633., item dictum est n. 464., si quis supplicatis pro habendo beneficio tanquam vacante per mortem, cum tamen possessor adhuc viveret, impetrationem esse irritam.

§. II. Si plura impediant gratiam obtinendam, putant *Abb. Dec. Menoch. Led.* aliique cum *Sanch. de matr. l. 8. d. 23.* omnia esse simul exprimenda, nec satis esse singula per diversas supplicas narrari & per diversa rescripta dispensari, tum quia qui unicuique narrat, tacite negat alia adesse, tum etiam quia
si simul